

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudet yhteen sovitetut järjestämismallit - seminaari 22.10.2007

Kokemuksia Kainuun maakuntamallista

Maakuntavaltuutettu Anne Huotari,
Kainuun maakunta-kuntayhtymä

Kokemuksia valmisteluvaiheesta

- kaikki mukaan valmisteluun – tärkeää jatkotyölle
- Kainuussa oli laaja valmistelu ja erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijät innoissaan
- kajaanilaiset päättäjät keskuskaupunkina kokivat jäävänsä liian pieneen asemaan valmistelussa
- > näkyy nyt myöhemmin rahoitusneuvotteluissa
- sekä henkilöstö että päättäjät mukaan valmisteluun
- varattava tarpeeksi aikaa valmistelulle ja uuden mallin käyttöön otolle (Kainuussa liian vähän aikaa)

2,5 vuoden kokemuksella...

- uudistuksia ja kovaa säästöohjelmaa ei kannata yrittää samaan aikaan
- tarvitaan erittäin hyvää johtamistaitoa saada 11 erilaista organisaatiota samaan hallintokulttuuriin
- uudistukset ja hyvät asiat hukkuvat yksittäisten säästöjen mediamyllätykseen

Tavoitteet ja saavutukset

-tavoitteena oli turvata lähipalvelut kaikissa Kainuun kunnissa, harvemmin tarvittavat palvelut seuduittain ja harvoin tarvittavat keskitetyksi

-> säästösyistä tavoitetta ei voitu toteuttaa, Ristijärven ja Vuolijoen lääkäripalvelut (liian vähän asiakkaita, tyhjäkäyntiä, vaikea saada lääkäreitä)

Tiedotus tärkeää muutoksessa

- sekä sisäinen että ulkoinen tiedotus
- johto- ja raportointisuhteet selkeät
tiedonkulun edistämiseksi
- innostava ja kannustava ote sisäisessä
tiedotuksessa
- tasapuolisuus
- luottamushenkilöille tiedottaminen

Luottamushenkilön näkökulma

- faktat kertovat, että Kainuu tuottaa jo nyt terveyspalvelut edullisemmin kuin maassa keskimäärin tuotetaan (sekä esh että perusterveydenhuolto)
- silti pitäisi löytyä 10 Me säästöt, että budjetti saataisiin tasapainoon
- Kuntien rahoitustilanne ongelmallinen, syntynyt vastakkainasettelu (kunnat/maakunta, omillaan selviytyjät/muut kunnat)

Plussaa...

- kokonaisvaltainen ajattelu lisääntynyt, vaikka ei kokonaan poistunut, maakuntavaltuutetut
- raja-aitoja poistunut (esh, perustervhuolto, sosiaalipalvelut, vrt. perhetyön vastuualue)
- palveluiden saannin tasa-arvo lisääntynyt (omaishoidontuki, lääkäripalvelut ym)
- pienien kuntien palvelut pystytty turvaamaan edes jollakin tasolla (vrt. verotulokertymät)
- pätkättöitä pystytty vähentämään (vakinaistettiin 128 hoitajaa)

Lisää plussia...

- Ennalta ehkäisevä työ lisääntynyt, mahdollinen
- palveluprosessien suunnittelu ja soten kokonaisvaltainen kehittämistyö, paljon projekteja (pienillä kunnilla ei ollut osaamista, resursseja)
- yhteisten palvelujen järjestäminen (säästöt)
- hallinnon keventäminen (esim. vanhuspalvelut ennen 40 hallinto- ja johtamistyövuotta, nyt 14)
- kokeilussa mukana työllisyyspolitiikka, jonka onnistuminen olisi merkittävää ehkäisevää terveyspolitiikkaa

Miinusta...

- aloitusvaihe liian kiireisellä aikataululla
- johtajien paikoille liian vähän ulkopuolisia hakijoita, olisi tarvittu eniten muutosjohtajuutta
- liian monimutkainen hallintorakenne
- taloussäästöt pakottivat huonoon henkilöstöpolitiikkaan samalla kun olisi pitänyt tehdä kehittämistyötä (jo ensimmä. vuonna 90 htv)
- > innostus oman työn kehittämiseen väheni
- sitoutuminen rakennemuutoksiin vaikeutui, kun päätökset koskivat oman kunnan palveluja

Oppia Kainuun kokemuksista

- valmisteluun riittävästi aikaa, sitoutumista
- johtamiseen erityishuomio, keppilinja ei ole hyvää muutosjohtamista, vaikka säästöjä haetaan, kuunneltava muutosvastarintaa johonkin rajaan saakka
- tiedotukseen ja tiedonkulkuun panostettava, sekä sisäiseen että ulkoiseen
- rahoitusjärjestelmä ja päätöksenteon suhde selkeäksi jo perussopimuksessa
- rakenteellisia muutoksia alusta lähtien

Erityistä terveydenhuollosta

- erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon raja-aita kaatui yllättävän nopeasti ja sujuvasti
- pelko erikoissairaanhoidon ”jyräämisestä” oli turha (sote-johtaja tk-lääkäri)
- esim. perhetyö sisältää hallinnollisesti sosiaali-, perusterv.huollon ja erikoissairaanhoidon alueita
-> yhteistyö sujunut, konsultointi
- kehitetty saumatonta palveluketjua esim. sydän-sairauksiin sairaankuljetuksesta OYS saakka
- ehkäisevän työn ote vahvistunut (myös päättäjät sitoutuneet, katsovat kokonaisuutta)

Kiitos ja terveiset
Oulujärven rannalta!
Luonto on Kainuun vahvuus
ja sen avulla me selviämme
vaikeista ajoista ja
haasteista – olemme
aina selvinneet!